

“Ardurarik ez duten mugimendu sozialek Katalunia baldintzatzeak kezkatzen nau”

Iñigo Urkullu (DVn)

argia.eus-en ikusgai

Presoen dispersioaren aurka

Argazki galeria osatu dugu, euskal presoen eskubideen defentsan Bilbon eta Baionan egindako mobilizazioekin.

Jostailuak eta rol eraikuntza

Jendarteaz dugun pertzepzioa eraikitzen laguntzen dute jostailuek. Baina zein da jolas eta jostailu jakin batzuek eraikitzen duten iruditeria?

ADIBIDE KOMUNIKAZIOA

Egin gehiago, ez gutxietsi Bilbo

Xabier Letona
@xletona

Larunbatean dozenaka milaka pertsona bildu ziren eta hori ez da txantxetakoa. Inork ez du halako mobilizazio gaitasunik Euskal Herrian. Preso politikoen alde 71.000 lagun bildu zirela jakinarazi zuen *Naiz*-ek, 63.000 Bilbon eta 8.000 Baionan (argazkian, Baiona).

Mirentxineko furgonetak aurrena, ehunka senidek zabaldu zuten pankartaren bidea: *Giza eskubideen, konponbidearen eta bakearen alde, euskal presoak Euskal Herrira*. Azken urte hauek bereziki gogorak izaten ari dira sendeentzat, duela lau urte esan zieten apurka joango zirela hurbiltzen eta ateratzen presoak, baina jai: Zapaterok bazuen halakorik buruan, baina PPK mendekuaren bidetari heldu zion, eta euskal gizartean ez da presio nahikorik izan espetxe politikan aldaketarik eragiteko. Zituen baldintza onenetan, inoiz ez da aritu Estatua hain gogor presoekin, eta zabalik zituen bide aurreratuenak ere itxi ditu.

Xabier Euzkitzek eta Zuriñe Hidak irakurri zuten Sareren agiria: dispertsio politika salatu zuten bereziki, ETAK jarduera armatua utzi eta lau urtera horrela jarraitzea sinesgaitza dela azpimarratuz eta egungo espetxe politikaren amaiera eskatuz. “Azkena izan dadila” desiratu zuten. Baina bideratu bitartean, gurpilak jiraka jarraitu beharko du.

Larunbatekoa ez da nahikoa izango, baina asko da, eta hortaz jabetzea ere garrantzitsua. Nekez gutxietsi daiteke halako indar erakustaldirik, nahiz eta argi dagoen aldarrikapena nola bideratu pentsatzea ezinbestekoa dela. Euskal presoekiko politikaren eraginez, Euskal Herrian egun bizi den giza eskubideen urraketarik handiena bideratzea euskal gizartearen funtsezko zeregina da. Bada ordua euskal instituzioetatik ere presoen egoera eta ETaren jarduera bereizi eta Madrilan aurrean bestelako presio neurriak aktibatzen. Horrela bakarrik izan dezake erabateko sinesgarritasuna giza eskubideen lehentasunaren diskurtsoak.

“Salbuespen legedia desegiten saiatuko gara, egoera asko aldatuko litzateke”

TERESA TODA, SAREKO ELEDUNA

Presoen eskubideen errespetua “Euskal Herrian jende gehien mobilizatzen duen aldarria” dela dio Todak. Hemendik aurrerako bideaz ere mintzatu da: “Euskal Herria zeharkatuko duen tren abiaturiko dugu, herriz herri eta auzoz auzo atxikimenduak biltzen jarraitzeko”. Erronka nagusia preso gaixoen askatasuna lortzea izango dela dio, baita dispertsioarekin amaitzen saiatzea ere, eta horretarako, albuespen legedia desegiten jarriko dituztela indarrak. **INFO 7 (2016/01/11)**

Ruben Garate
Argi Iturralde
Iñaki Balerdi
Antxoni Fernandez
M.C. S.
Leo Esteban
Jose Mari Maruri
Pilar Arsuaga
Alfonso Isasi
Iñaki Saez
Asier Heriz
Sara Fernández
Karmele Solaguren
Natividad Junko
Rosa Amezaga
Arantza Amezaga

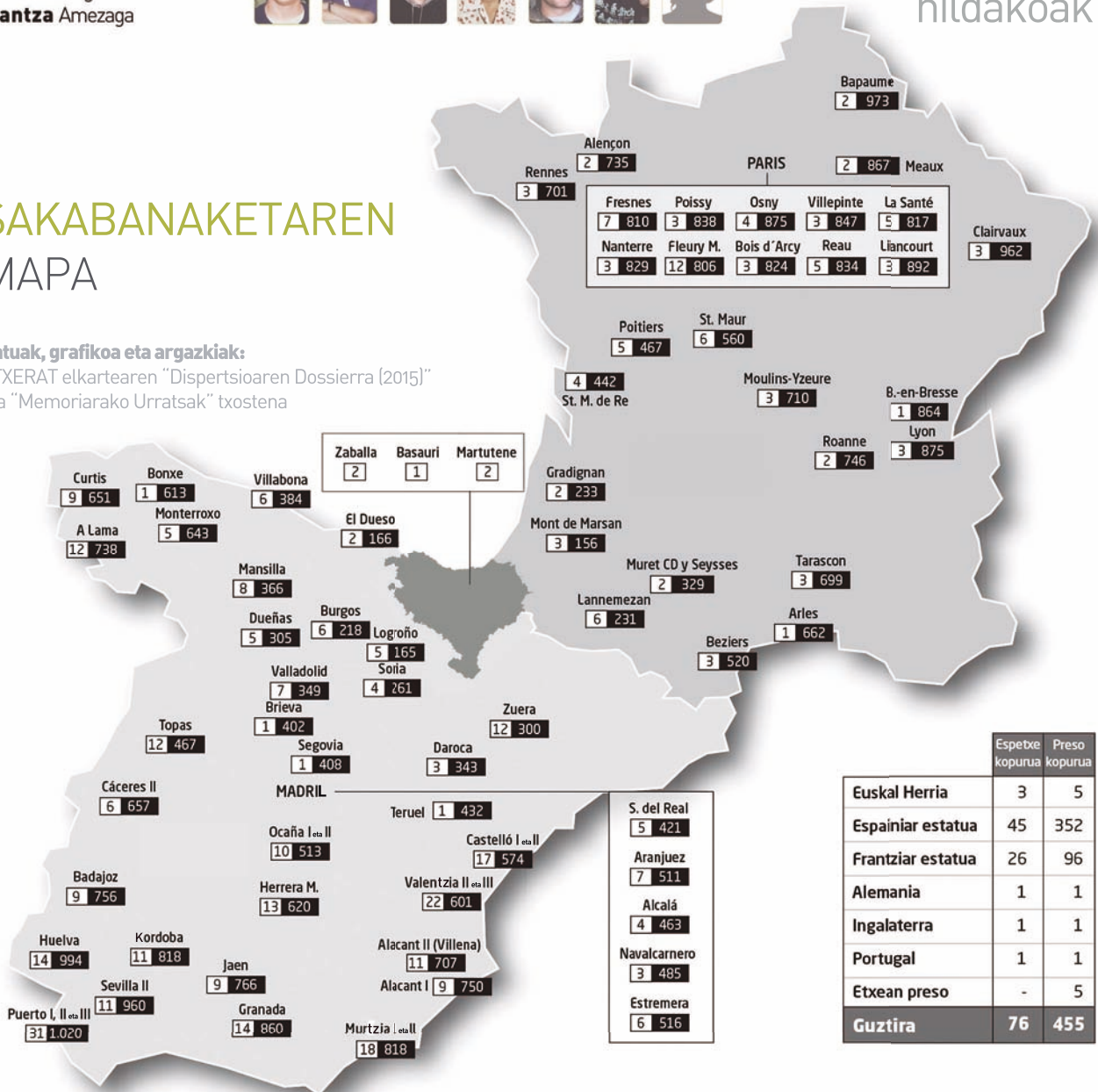
Aitortu gabeko 16 biktima

sakabanaketak
errepideetan
eragindako
hildakoak

SAKABANAKETAREN MAPA

Datuak, grafikoa eta argazkiak:

ETXERAT elkartearen "Dispersioaren Dossiera [2015]"
eta "Memoriarako Urratsak" txostena

Artur erregea larrugorrian

Marc Garcia*

@sants_marc

Masek Merkelen ikasle aurreratu izendatu zuen bere burua, Zapatero edo Rajoy etxerako lanak "gogoz kontra" egiten hasi baino askoz ere lehenago. Eskubide sozialen murrizketak izugarriak izan dira Katalunian. Gizartearen egoera larriari –baina legezkoari– ustelkeria kasuak gehitu behar zaizkio Kataluniako familia handietan eta alderdi eta erakunde publiko nagusietan.

Erregimenarekin lotutako alderdien jaitsiera esponenziala izan da M15 efektuaren ostean eta beraz, boterea lortzeko estrategia berriak behar dituzte. Krisiak ireki zizkion begiak Kataluniako gizartearen zati handi bati, orain urte gutxira arte Espainiaren barruan jarraitzea hobesten zutenei. Hor kokatzen dugu sektore horien deriba independentista delakoaren hasiera. Estatuko beren homologoen klase interesek mugatzen dituzte beren klase interesak, eta beraz mehatxu independentistak soilik eskaintzen die negoziaketarako abagunerik.

Gaur gaurkoz Espainiako Estatuan ez dago lege-esparrurik proiektu independentista garatzea ahalbidetzen duenik. Hortaz, independentziak aurrera egingo badu, Espainiako legedia hautsi beharko du. Eta Mas ez dago prest hori egiteko.

Mas ez inbestitzea bere egin zuen CUPEk, gizartearen zati handi baten aldarria zelako eta azken hamarkadan Masek eragin dituen izerdi eta malakoak oso kontuan dituztelako. Erabaki garrantzitsu oro, presidentetza edota aurrekontuak, CUPEk bere osotasunez onartu behar dituzte, hala egin dugu.

Hedabideen aldetik CUPEk jaso dituen kritika eta irain guztien gainetik, ezin diogu asanbladari uko egin; gure praktika politikoaren oinarrietako bat delako, baita gure pentsatzeko modua ere. Eraso egiten digute guk esandakoak beren aurka egiten duelako, eraso egiten digute esaten dugun moduak beren aurka egiten duelako.

CUP-CC desegiteko asmoa zuen mezuak lortu duena, azken batean, izan da CUPen bi arimak batzea. "Inbestidurari bai" eskatu dutenek ere uko egiten diote arma izateari, "inbestidurari ez" bozkatu duten kideen aurka. Izan ere, oso argi daukagu bereizten gaituena mugimenduari buruzko ikusmolde taktikoa dela, eta ez estrategikoa.

CDCren analistek ikusi dute beren proiektuak ez duela martxoan babes handiagoa lortuko eta ez dagoela aukerarik ERCri berriz xantaia egiteko, hauek hauteskundeetan irabazle ikusten baitute beren burua. Proposamen alternatiboak Carles Puigdemonten izena idatzita dauka. Ordezko gaztea, CIU zaharraren *trapitxeo* eta ustelkeria kasuetatik bereizitakoa, subiranotasunaren aldeko soslaiduna –Independentziaren aldeko Udalerriaren Asanbladako egungo presidentea da–, baina zapatan harri-txintxorren bat izango duena. Agian Metromunster ekoiztetxearen etorkizuneko beste dokumental batek jasoko du Juan Pablo Torroija gaztearen heriotza. Gironako udaltzaingoak hil zuen Puigdemont alkate zela. Denborak esango du Kataluniako Errepublikaren etorkizuneko president berriaren aurrean ote gauden.

* Endavant antolakundeko kidea.

EKONOMIAREN TALAIAN

Pentsionistak miseriatik atera

Juan Mari Arregi

Ipar Euskal Herriko herritarrek Hego Euskal Herrikoen lanbide arteko gutxieneko soldataren (LGS) ia bikoitza dute: 1.457,52 euroko hamabi paga, 756,70 euroko hamabi pagaren aldean –2016tik aurrera hamalau paga izango dira, beraz 655,20 euroko gutxieneko soldata–. Iparraldeko pentsionisten batez besteko pentsioa ere Hegoaldekoena baino altuagoa da neurri berean. Europar Batasunean LGS Luxenburgoko 1.922,96 euroen eta Bulgariako 194,29 euroen artekoa da. Eta denok gara desberdintasuna ongi lekututa dagoen Europar Batasun honen parte.

Espainiako Estatuan pentsioak duintasunetik oso urrun daude milioika pertsonentzat, bereziki alarguentzat, miseriaren mugan baitaude. Euskal Herriko hamar pentsionistatik zazpi (665.000 lagunek) hilean 1.000 euro baino gutxiago jasotzen dute. Horietatik erdiak 650 euroko batez besteko pentsioa dute, eta milaka alargunek 400 euroko ordainsaria baino ez dute. Halako miseriarik! Espainiako Gobernuak urtero %0,25 igotzen ditu pentsioak, hau da, 1 eta 3 euro artean. LGS berriz, aurten %1 igo dute, 655,20 euroko zifra lotsa-garriraino.

Euskal Herriko pentsionisten plataformek legegintzako herri-ekimena prestatzen ari dira pentsio duinen defentsan, Eusko Legebiltzarreko Parlamentuko mahaiak atzera bota ondoren EAJ, PSE eta PPren botoekin. Plataformek sinadura bilketa masiboa hasiko dute, Europako Gutun Soziala kontuan hartuta Euskal Herrian duintasunez bizitzeko pentsio baxuenak osatzea eskatuz, hilean 1.080 eurora iritsi ahal izateko. Euskal herritarrek elkartzunez kolaboratzeko aukera polita dute: euren sinadurarekin, milaka pentsionista miseriatik ateratzeko egitasmoan parte hartu dezakete.

DISGUSTIPADO-CC BY SA

Aukera garesti eta suntsizailleena, Bizkaiko Hego Trenbide Saihesbiderako

EZKERRALDEA. Espainiako Gobernuak publiko egin du Hego Trenbide Saihesbide delakoaren egitasmoa. Helburua Santurtziko Superportura iristen diren merkantziak trenez ateratzea da. Balizko ibilbide bi aurkeztu baditu ere, Madrilek baten alde egin du esplizituki, bietatik garestiena eta ingurumenari inpaktu handiena eragingo liokeena dela aitortu duen arren. Arrazoiak da lehenetsitako alternatibak lotura egingo lukeela etorkizunean eraikitzeko litzatekeen Santander-Bilbo abiadura handiko trenbidearekin. Egitasmoak 310 milioi euroko kostua luke eta, besteak beste, 2010ean amaituta zenetik itxita egon den Serantesko tunelari (argazkian) erabilpena emateko balioko luke.

Hiru euskal enpresa gora Ibex-35ean, baina nola?

Asier Arrate Irukieta

@AsierArrate

Gamesa, Azkoyen eta Faes Farma euskal enpresak dira 2015ean Espainiako Estatuko burtsan euren balioa gehien handitu dutenak. Egoera ekonomiko positiboa, oster, ez da langileen egoerarekin bat joan.

Gamesa

Espainiako Auzitegi Gorenak baliogabetu berri du Gamesak 2010ean egindako EEEda, zeinaren ondorioz Altsasuko lantegia itxi eta 150 langile kaleratu zituen. Beste lau fabrikako behin-behineko langileen kontratuak etetea ere erabaki zuen.

Azkoyen

Vending makinak ekoizten dituen enpresa nafarrak %132,5 igo du bere balioa 2015ean. Iaz, lau lanuzte egin zituzten langileek euren hitzarmen kolektiboa defendatu eta lan baldintzak hobetzea eskatzeko.

Faes Farma

Bizkaiko enpresaren irabaziak %3 igo ziren iaz. Arrazoietakoa bat: Bilastina antiestaminikoaren salmenten igoera. Botika horren txosten negatiboa kaleratu zuen Osakidetza 2012an, bere eragin-kortasun eza eta prezio garestia nabarmenduz.

HONDAKINAK

%85

2014an Bilboko Zabalgarbi errauskailuak kiskali zituen hondakinen %85 birziklagarria zen eta %1,6 toxikoa eta arriskutsua, enpresak berak emandako datuen arabera.

%31,3

organikoa zen, %7,5 egurra, %16,7 paper-kartoia, %14,7 plastikoak, %4,7 beira, %7,1 oihalak eta %3 metalak.

12.000 MILIOIKO MURRIZKETAK

Espainiako Gobernu berriak murrizketa handiagoak sartu beharko dituela agindu du Europako Batzordeak. Hainbat hedabide 9.000 milioi euroko murrizketek mintzo diren arren, José Moisés Martín Carretero ekonomialariak 12.000 milioiko guraizekada aurreikusi du.

POLEMIKA LEKAROZKO AROZTEGIAREKIN

Lekarozen Aroztegia egiteko plan urbanistikoa onartu zuen UPNren Gobernuak, eta Nafarroako Gobernu berriak planarekin aitzin egitea kritikatu dute bai plataforma herritarrek bai Baztango Batzar Nagusiek, herritarrek kontuan hartu ez dituztelakoan.

EKONOMIA SOZIALAZ KOMIKIA

Oletakorta, ekonomia solidarioko abentura bat komikia plazaratu dute Alboan Fundazioak eta REAS Euskadi sareak, ekonomia soziala zer den azaltzea helburu duena.